

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI

DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20.
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

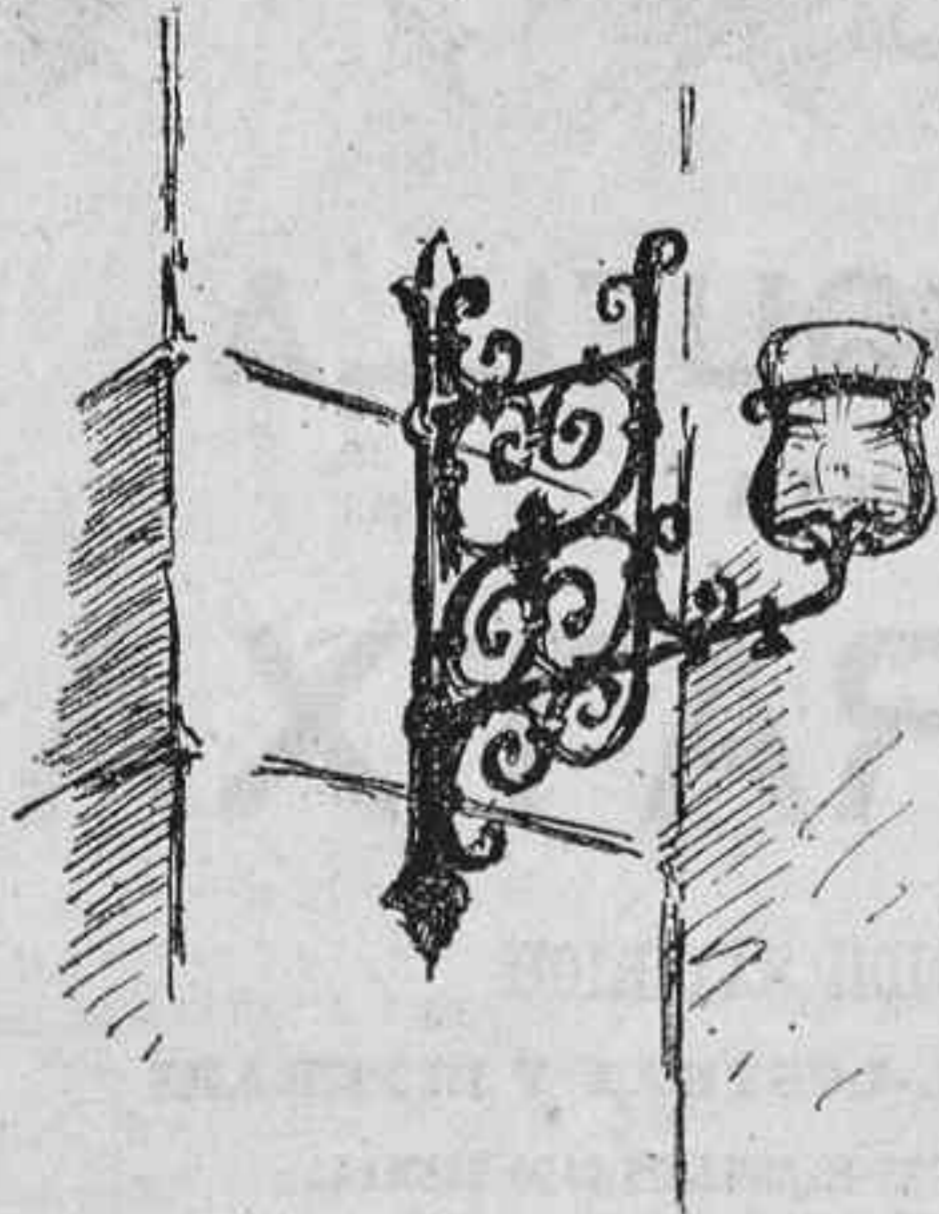
PERE TINTORER.

Un fill de Catalunya,
hábil compositor,
pianista incomparable
y sabi professor.
Deixa ilustres deixebles,
un nom gloriós y honrat
y obras que 'l farán viure
tota una eternitat.

91

CRÓNICA.

LO LYON D'OR.

Ja fa algún temps que á las portas del antich café de las Delicias s' hi formavan rotllos de transeunts, mirant, atisbant y comentant vivament.

A pesar de que un rétol trassat sobre un llensol deya que l' establiment *Le Lyon d'or* s' obriria *prochainement*, á alguns que no saben lo francès,

aquellas lletras no 'ls deyan res; á altres que 'l mitj entenen quan lo veuen escrit, encare que no 'l saben parlar, lo llensol del *Lyon d'or* indicava que allí dintre s' hi anava á instalar una gran botiga de teixits de fil y cotó, madapoláns y holandas; un aficionat á recargolar las cosas, al veure que á la cantonada del carrer Nou hi ha 'l *Credit LYONNAIS* que tracta en moneda, y que al costat del *Teatro Principal* s' hi instalava 'l *LYON d'or*, va arribarse á figurar que 'ls dos establiments serian una mateixa cosa... En una paraula; tothom hi deya la seva.

Vingué 'l moment en que 's mitj obriren las portas, colocants'hi á tota pressa unas ventallas formadas ab vidres de colors... y fillets de Dèu! llavors es quan n' haurian sentit de cosas estranyas.

—Vaja, ja sè que será—deya un dels que cada dia anava á escorcollar y á fer pronóstichs: lo *Lyon d'or* será una capella protestant.

—Fuig, home, ¿que no veus que l' edifici es propietat del Hospital de Santa Creu?... ¿Y vols tú que 'ls canonjes de la Junta permetessen...?

—Tens rahó: no hi havia atinat... llavors, la capella será catòlica... perque aquests vidres... Vaja, sí, tindrem una nova capella que traurá gent al Principal, y fins farà la competencia á Santa Mónica... ¡M' hi jugo 'l coll!

* *

Y capella ha sigut per fi; pero no protestant ni catòlica, sino de la més *positiva* de todas las religions... la única religió que practican tots los homes de la terra, baix pena de la vida. La religió de la *manduca*.

Provehit de una invitació escrita en lletras gòticas que varen enviarme 'ls galáns duenyos del nou establiment, vaig assistir al acte de la inauguració. Al atravessar las misteriosas portas dels vidres de colors, no poguí reprimir un moviment de sorpresa. ¡Válgam lo caballer Sant Jordi, y quina sala més hermosa! Lo que á ma vista 's presentava era una reprodució artística de un gran saló de paláu ó castell del 1500. Tapissos per las parets, plats antichs, armas, trofeos, esculturas, vasos y gerros de vidre y de *faïence* antigues, mayólicas, palmatorias, fanals, llantias y llantións de todas menas, ferros forjats preciosos, penja robas en forma de candeleros de iglesia, escuts, taulas de noguera y banchs d'

escó... en fi, un verdader Museo de preciositats. En un recó una monumental xamaneya, prou ample pera cóurehi un bou al ast, obra notable del eminent Clarassó, decora la sala y li dona carácter... A l' entrada un gran missal de pergamí, en lo qual s' hi inseriu l' *antifona del dia*... es á dir: lo plat predilecte. ¡Y qué se jo cuánts detalls més!

Vaja, que 'ls amos del establiment havian de exigir dels convidats que s' hi presentessen vestits ab trajo d' época, com al saráu de la Llotja. Pero son tan amables, que 'ns deixaren profanar aquell temple ab los nostres *pardesús* y copaltas.

Desde aquest saló tan característich, passarem al immediat ó sia *antich de la Palmera*, y 'ns quedarem blaus. Tot lo qu' en lo primer es severitat, es en aquest alegria. Figúrinse una gran *bombonière*, rica, vistosa, riallera, inundada de llum. ¿No 'ns haviam de quedar blaus, si 'l color blau es lo que allí predomina? Pero un blau combinat ab plata, y tot tant entonat com una delicada sinfonia de Bizet.

Lámparas de cristall, miralls á profusió, mármoles exquisits, plantas y flors, las canyas de las columnas vestidas de *pelouche*, y davant dels grans miralls que donan al saló dimensions extraordinarias, preciosas estatuetas dels primers escultors cataláns, de Llimona, de Clarassó, de Atché, de Carbonell... En una paraula: un conjunt màgich y enlluhernador.

A continuació un altre saló, qu' es una monada, una finura, delicat y elegant; y al nivell de la galeria una serie de quartets primorosos, com lo millor que puga haverhi en lo género, que ja voldrian trobars'hi—siguém morals—tots los que festejan, ab la xicota, y tots los casats de fresch, ab la costella.

En resúm: la primera casa d' Espanya en son género, y una de las primeras dels països civilisats.

¿Y qui ha obrat tals maravellas? La sala primera ó siga 'l Saló històrich, es obra del Sr. Vilalta, un dels duenyos del establiment, ab la colaboració de alguns amichs y artistes, tals com lo Sr. Clarassó, autor de las esculturas; Gracia, que ha fet las pinturas; Gener, que ha proporcionat tapissos, armas, y alguns *bibelots*, etc., etc.

En lo segón saló, lo Sr. Gay ha obrat un verdader prodigi, dat lo peu forsat del antich local. Aquella barana de ferro colat, aquell sens fi de portas y portetas,

aquelles escalas de ferro, la columna central, tot, tot eran obstacles pera la decoració que 'l Sr. Gay ha venut ab un bon gust exquisit. Que s' haja fet tant, assombra; que 's puga fer més, no 's concebeix.

Naturalment, un local de primera, requeria també un ápat de primera, y de primera siguié.

Ja voldria veure com s' ho arreglarian pera quedar millor las famosas casas Bignon, lo Café Inglés y Durand de París. Quins plats y sobretot quins vins!... Diuen que dos vins fan quaranta...

Donchs los del

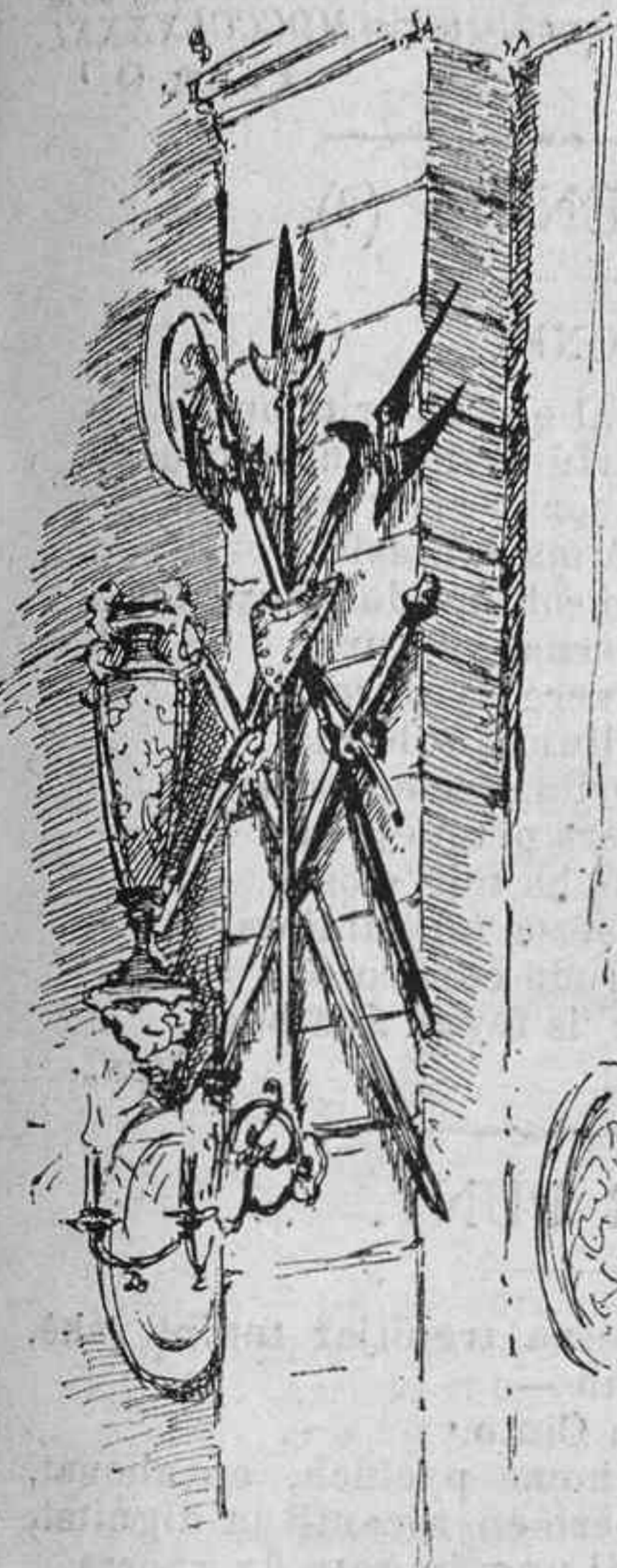
lalta Cividada honrat de Barcelona, ab motiu d' acer posat en lo Plá, dit de les Comedies, una taverna de les mes refistolades que a nom «Lo LLIÓ D' AUR.»

«Mos cars amichs:

»Hanme dit que havetz posat casa, mes no se de qué, pus segons lo que d' ella s' raconta, no se 'n pot traure bri de veritat ni agua clara, encare que aquesta sia sens rom ni aiguarent; mes m' apar que deu esser cosa fort profitosa, substancial é succulenta, ja que de menjar é beure 's tracta.

»Dihuen parlaires malvolents, qu' assó será á manera de Taberna hont s' hi trincarà fort é s' hi perdrá fins l' oremus E desempus afeigeixen que s' hi arplegarán brétols, tauls é gent sense sou ni mailha, de tota mena é de tota lhey; ço es, fora de tota lhey.

»Altres ne conten que hi haurá una cambra fosca hont hi correrán fort los daus, é les cartes, naips é tarots, per guanyar aur é argent; mes d' altres asseguren que s' hi tirarán les dites cartes per saber la sort ó la dissort que á hom li pertoca; é que lo dissipte vingut, s' hi ressemblarán tots los insabatatz, heretges é malcreyents d' eixos indrets é incontorns per fletomar ensemps, é que un pich les dotze ne s' fan tocades hi han de compareixer les bruixes entranthi per la xumeneya de la llar qu' es molt gran, molt fosca é molt esgarrifosa, ab bestioles y tot; com que hi ha qui hi ha vist una grossa patum negra d' ales exteses, é molts lhions lhuents tots giriginyolatz que mes que besties naturals ne semblen sperits malignes E hi han fanalots negres ab vidres vermeills é pilans que giravolten. E en un racó hi ha un manaya vestit de lhauna, ferre é cuir tot tapat de cara, ab una espasa nua é un penó estrán, que nengú sab pas qui es E per probar aytals asserts expliquen molts que per les paretz s' hi veuen sabres, esvertz, dagues, espases, llanses é altres enginys de guerra é desempus coltells, tallants, é destrals ab altres eynes descuarterrants, tant que fins hi ha un gros sabre d' escapsar gent, del butxí d' una vila pas ben christiana, dessus del que

Lyon d'or feyan més de quaranta mil... Creguin que n' hi havia pera perdre 'ls comptes.

La cuyna del Lleó d'or marca un verda-der progrés en la culinaria barcelonesa, puig com deya molt bè 'l Sr. Pasqual, en un brindis: «De ca 'l Beco del recó, al hostal de la Bona Sort: del hostal de la Bona Sort, al Falcó; del Falcó, á ca 'n Justin; de ca 'n Justin, al Lleó d' or.»

La cervesa procedeix de la primera casa de Nuremberg: es la mateixa que se serveix en lo famós cabaret de Albert Durero, darrera de Sant Sevald, allá ahont l' ilustre dibuixant anava á fer los seus croquis en temps del emperador Maximiliá.

Y 'l rostbif!... Figúrinse que fins lo serveixen ab carretó, y dins de una greixonera ab tap de plata y tot...

En fi: si volen més detalls, vágintho á veure. Es tot lo que 'ls puch dir. Primer veurán, després beuran, y al últim s' hi quedaran com á parroquiáns.

Los Srs. Seguí y Vilalta, que han gastat en lo nou establiment un capital en diners y un altre capital en bon gust, se cansan de rebre enhorabonas desde 'l dia de la inauguració. Als postres del ápat, nostre amich y colaborador Pompey Gener, improvisá una preciosa carta gòtica, que dat son gran coneixement de la literatura llemosina antiga, resulta un document humorístich molt notable.

Diu aixís:

«Letra endressada per Mossén Pompey Gener á Mossén Miquel Seguí, Cavallher des illes Mallorques é á Mestre Enrich Vi-

hi crema llantia d' Esgleya com si fos imatge ó reliquia de quelgun sanct beneyt.

»E com per obra de bruixeria, si sortitz de la cambra fosca vos trobaretz en un palau encantat blau com lo cel seré, tot plé d' espills é de flors, ab pilastres d' aur é d' argent entrelligades per guirnaltes de grossos diamants que lluhén com si ne fossen estels.

»E tot son sedes fines, veilhuts richs, broderies, cloxetes é marbre.

»Tot so ne dihuen é corra per la vila é encare pus.

»Altres ne crehuen que non serán diables ni bruixes xerugues les que hi vindrán, sino murrangues, bagasses, bandarres é barreganes, mes no de clergues, fort jolives, grasses, fresques é apetitoses, ab jovencels folls assedegatz de carnassa.

»En fi, fins hi ha qui diu que 's casa de lueus, é per so s' hi veuhén les sanctes scriptures esposades á la befa é escarni dels profans, ab menjars pecaminosos; é que cal avisar lo senyor bisbe perque ho escomunique per esment dels faels d' estos reyalmes.

»Mes jo que vos conech, é se que ne sou bons chrestians de pare é mare, é baptejatz é confirmatz, é que no hi ha pres part en la obra moro ne jueu, á no ser que haguessen per tal á mestre Enrich Clarassó, escultor molt trempat é de la terra, que encare que ho sembla no ho es: ni tampoch mossén Narcís Gay, home de pes é prudentíssim varó; ni mestre Segalés, vidriaire; ni mestre Gracia, ni d' altres que encar que bruns ne sien, non son pas alarbs, ne serrahins ne faritzeus de mena alguna; entés donques é considerant tot assó, per aytal me 'n rich d' estes males volences, é vinc á veure cosa es so que a nom *Llibre d'aur*, é veig es cosa molt formal é plena de substancia, é gaya, festivolá, alegroya é de la terra hont s' hi endrapa bé, s' hi trinca mellor, é si hi han armes, é bestioles, é terrissa é pisa, sols es per fer bonich é res pus. E com diu Fra Astruch de Jafuda: «*hom honorat ben begut é ben menjat*», «*á bon menjaire no li dolén diners*», «*be beurat é be viurat*», «*bon ventrell fa bon cervell*», etcétra, etc., crech que tot bon ciudadá deu venirhi sempre á aytal lloch, sense por de brétols arlots, tahuls, ni avols fembres, trobanthi conhort qu' es plascenta cosa, segur de no veurerhi esperitz malignes, pus tan sols s' hi beuhén esperitz de vi é de sucre que donan confortal cos é auxili á la persona car segons está scrit de jus la porta: *Val mes açí que a cal apothecari*.

»Naltres preguem perque l' esdevenidor vos donga forsa ¡salut é peles!

»DEU SIA LHOAT!»

Esta letra fo escrita en la Ciutat de Barcelona en l'any de la Nativitat del Senyor Deus Sanct Jesucrist MDCCCLXXXI.

P. DEL O.

IGNOCENCIA (?).

SONET.

Ja la cambra nupcial qu' en crits bullia
s' embauma ab los perfums de ta hermosura,
ja tinch prop de mon cor la criatura
qu' entre somnis forjá ma fantasia.

Ja ets mèva y de mi sol, ma dolça aymia,
imatge hermosa, d' eternal ventura,
vull besar ta mirada verge y pura
y robar de tos ulls la llum qu' hi nia.

Vull besar tas parpellas tremolosas
qu' en somnis falaguers petonejava
y ara 'l timit rubor las ha mitj closas.

Y ella al sentir los besos qu' ell li dava,
va dirli ab estupor, freda com roca:

—Avants, sempre me 'ls feyan á la boca.

BEN.

PER PUNT.

—L' home que 's deixa trepitjar tenint rahé,
mereix que l' afusellin —

Es la máxima de 'n Cinto.

Ell podrá ser un home pacífich, enrahonat,
fins débil si convé; pero en tocantli la dignitat,
no reula ni davant d' una fragata de guerra.

A las bonas, tot lo que vulgan: á las malas, no
s' abaixa per ningú, ni per en Castelar, y aixó
qu' ell á n' en Castelar lo venera lo mateix que
si fos son pare.

Si 'l volen fer enfadar, diguinli aquell ditxo
tan vulgar entre la gent suferta:

—Los punts, á las mitjas.

—¡Ah!—replica ell desseguida, llensant flama-
radas pels ulls:—¿es dir que la persona no ha de
tenir caràcter? ¿es dir que no 's pot sostenir un
punt sino á las plantas dels peus?... Donchs jo,
quan ve 'l cas de tenirne un, lo tinch encare que
'l món s' enfonzi.—

Y no diu res que no siga veritat.

Los punts marean tots los grans aconteixe-
ments de la seva existencia.

Per punt es llauner. Quan era criatura, solia
aturarse davant d' una botiga de aquest ram,
mirant com l' amo escalfava 'l soldador y posava
pegats á las ollas foradadas.

—¿Qué miras, badoch?—va dirli un dia 'l
llauner.

—Aixó que fa, perque m' agrada

—¿Si?... ¿que 't pensas que ho sabrias fer tú?

—Si n' aprenia... ¿per que no?

—Fuig, home, fuig: en aquest ofici no hi po-
den entrar los burros.—

¡Qué va haverli dit!

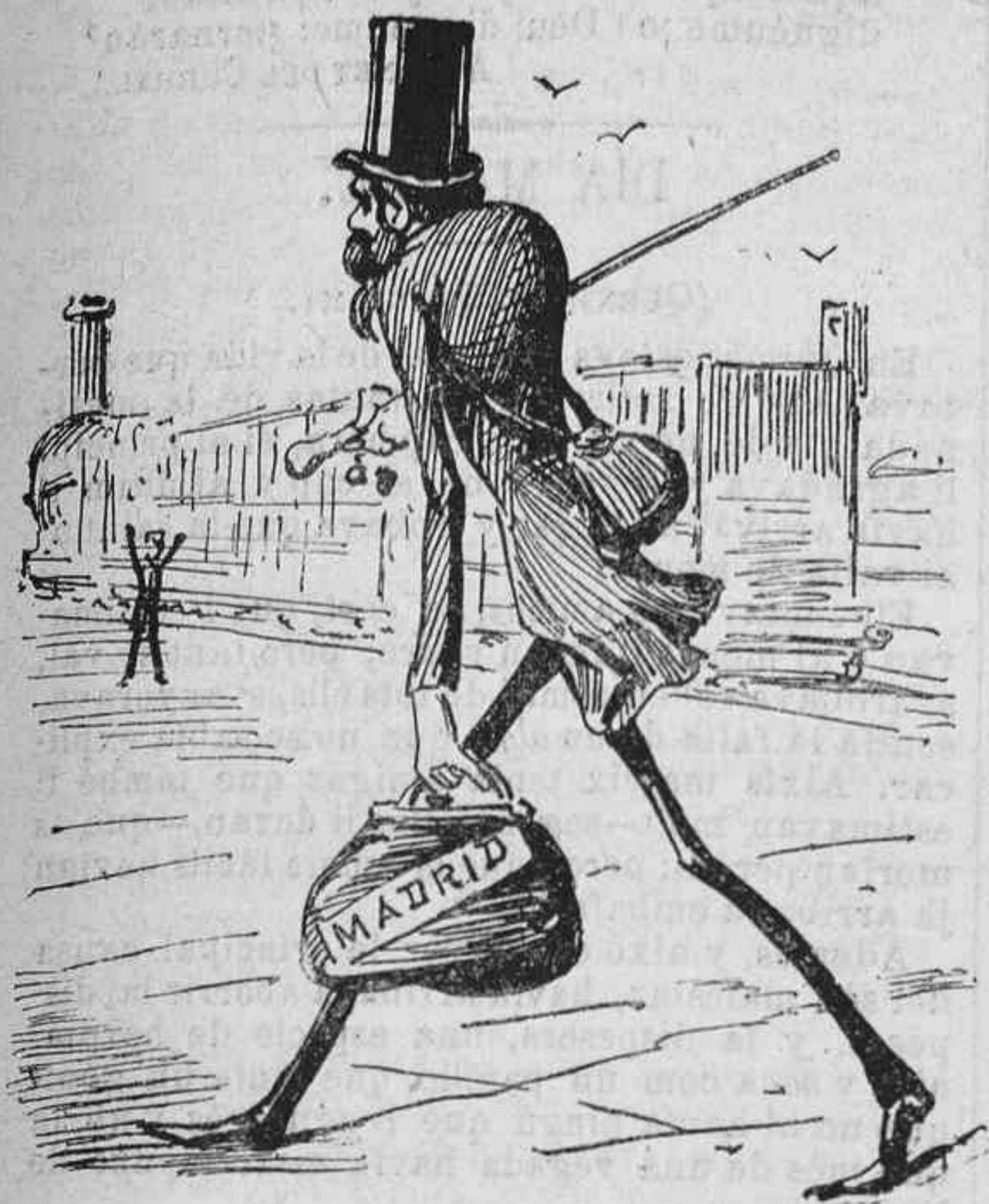
¿Ell burro? ¿ell?

Al cap d' una senmana ja era aprenent llaun-
ner. Als quatre anys, fadrí: un fadrí dels bons
que corran.

Lo casarse ab la Quimeta, també va ser per
punt. A n' ell no li havia agradat may perque
parlava ab lo nas y s' empolvava pitjor que un
guixaire; pero una v'hina un dia li va dir:

—Si; tú fas escrafalls de la Quimeta, perque
sabs que si la damanessis no 't voldria.

VIATJE DE RIUS II.

La carpanta 'ns atropella,
nos pujan la carn y 'l pá,
y ell en compte d' arreglarho,
pren los trastets y se 'n vá.

Arriba a Madrit, s' assenta
a la fonda de Paris
y, es clá, ¡qui pei sa ab la gana,
si ell está patint aixis!

—¿Qué no 'm voldria?—va replicar en Cinto, roig d' indignació.

Als set ó vuyt mesos ja hi era casat. Y suprimint los polvos y prescindint de lo del nas, en Cinto y la Quimeta han acabat per estimarse de debó y avuy viuhén completament felissos.

Es dir... felissos: ho serian si no fossin los punts d' ell.

No pot evitarho, es lo sèu caràcter, la sèva planeta, com diu la Quima. De res ne fa una qüestió, y en portant las cosas a aquest terrenó, en Cinto s' olvida dels sèus interessos, de la sèva salut, de la dona y de tot.

Per punt, devegadas se 'n va al llit sense sopar. Per punt, ha passat mesos enters sense afeytarse. Per punt, en una ocasió va tirar un gat a la cara d' un vebí.

Ultimament, per punt s' ha mudat de casa; pero de una manera verdaderament épica. Es tot' una historia.

Era 'l dia primer del mes. S' hi presenta l' amo a cobrar lo lloguer y tot donantli 'l recibo, li diu:

—Desde aquest mes, Cinto, li apujo 'l pis d' una pesseta.

—¿Per quina causa?

—Perque tot s' apuja, hasta 'ls pisos.

—No deixa de ser una raó; pero de tots modos, no 'm sembla just aixó de que sense avisarme avants ja vulgui cobrar l' augment desde aquest mes. Comensarem lo mes que ve ¿no troba?

—No, senyor, no. Si no li agrada, ho deixa.

—¿Sí? ¿aquestas tenim? Ja 's pot buscar llogater. Aquí t'è la mitja pesseta.

—¿De qué? ¿qué vol dir ab aixó?

—¿No serian quinze ara cada mes? Donchs un dia son dos rals: li pago 'l d' avuy.

Y ben mirat, si no ho fès,
seria ser massa plaga...
¿Desde 'l moment qu' ell ja sab
que Barcelona es qui paga!

—¿Pero que se 'n va avuy per ventura?

—Ara desseguida.—

L' amo 's va posar a riure y 'l va deixar estar, pensant que l' endemà quan hi tornés lo trobaria més calmat y s' arreglaría tot.

¡Qué 'l coneixia poch á n' en Cinto!
Eran las dugas de la tarde. Lo llauner se 'n va escalas avall y corra á una administració de conductoras.

- M' han de venir á treure los trastos.
—¿Qué n' hi ha molts?
—¡Ca! Es un pis com un cop de puny.
—Donchs demá, á mitj demati...
—¡Ah! No, senyor: ha de ser aquesta tarde.
—¿Avuy mateix? Miri que será tart...
—Mal sigui á las dotze de la nit.
—¡Tant com aixó...! Vindrém á quarts de set.
—¡Curriental—

Dóna la direcció y se 'n va á seguir carrers, buscant un pis que-fassi per ell.

A las sis y mitja 's presenta la conductora. En Cinto encare no havia trobat res.

—Ja ho veus—li va dir la séva dona:—per avuy no 'ns podém mudar.

—¿Per qué? ¿perque encare no tenim casa? Ja anirém buscantla ab l' conductora al costat. Baixéu los trastos, noys, baixéu...

—Pero...—insistia la Quimeta.

—¡Baixéu hi dit! Es un punt, y no reculo.—

Ja tenim la conductora carregada. Los trastos eran poch y encare no ocupavan las tres quartas parts del carruatje.

—Bueno—diu l' home de la conductora:—¿ahont aném ara?

—Veniu ab mi y ho mirarém.—

Comensan á corra per tot arréu, buscant balcones y finestras ab rótul. De llevant á ponent, de Sant Antoni al Portal nou: en lloch trobavan habitació apropósit. Un pis de dotze ó catorze pesetas, sobre tot buscat d' aquesta manera, es difícil d' arrepregar.

A las deu de la nit la conductora era á la plassa de Junqueras, ab lo caball mort de fatiga y l' home trayent foch pèls caixals.

—Mestre—diu baixant del pescant y emprenent á n' en Cinto:—jo no camino més

—Bueno—respón lo llauner ab molta naturalitat:—¿qué farém, donchs?

—¿Qué? Desengaujar l' animal y deixar la conductora y 'ls trastos aquí. Demá ja ho trobarém.—

Y acompanyant las paraulas ab las obras, desamarra 'l caball y se 'n va arrossegant la bestia y tirant malediccions.

—Vaja—fa la Quimeta encarantse ab en Cinto:—¿ho veus? Es negra nit. Tot está tancat y barrat: no tenim casa ni res. ¿Ahont dormirem avuy?—

Lo llauner se la mira y respón ab la major sanch freda:

—A dins de la conductora. Per un parell de trastos més, no vindrá d' aquí.—

Y allí van dormir efectivament.

Per punt

A. MARCH.

¿SI Ó NO?

Tornarán altre cop per primavera á voleyar pèls camps mils de pardals; tornarán las fresquetas matinadas y las nits, tan volgudas pèls aymants.

Tot tornarà á venir; tornarán prompte las delicias y plers dels demés anys... Pero 'ls paquets de ral (a) *realistas* que fa días no 'n tenen als estanchs,

aquests per nostre *gust* y nostra ditxa, diguéume jo! Déu! diguéume: ¿tornarán?
ANTONET DEL CORRAL.

DÍA MAGRE.

(QUENTO DE QUARESMA.)

En Quimet estava ja cansat de la vida que portava. Alló de retirar á las tantas de la matina... ó de no retirar á cap hora, si al principi li agradava y li anava bè, al cap y al últim l' havia arribat á fatigar y trobava que la salut n' hi valia de menos

Ell contava ab amichs, es cert, que l' estimavan ó al menos li feyan veure; pero tant se val, se trobava sol entremitj de tots ells, s' anyorava, sentia la falta de un *algo* que no se sabia explicar. Aixís mateix tenia amigas que també l' estimavan molt—segóns ellas li deyan,—que 's morian per ell; pero aquells amors fácils havian ja arribat á embafarlo.

Además, y aixó era potser la principal causa del seu malestar, havia arribat á aborrrir la dispesa.. y la dispesera, una especie de harpia, alta y seca com un panillo, que tenia un génit que no hi havia ningú que l' aguantés y ab la que més de una vegada havia estat á punt de pegarse.

A n' en Quimet li agradava menjar bè, y per menjar bè pagava; pero aquella fiera, ab l' excusa de que tot costava un ull de la cara, s' havia proposat matarlo de fam.

Durant la Quaresma, sobre tot, en Quimet no menjava un sol día alló que se 'n diu á gust. Aquella dona, ab l' excusa de que era molt religiosa y de que 'l pare Fulano li havia recomanat l' abstinencia, s' aferrava al bacallá ab tal passió, que ja se sabia, lo *menú* era cada día 'l mateix: bacallá ab patatas, fregit, bullit, ab pansas, ab tomátech y demés variacions sobre 'l mateix tema, es á dir: sobre 'l mateix bacallá.

En fi, qu' en Quimet estava ja de la dispesera fins á la punta dels cabells. Y quan un home jove, solter y ab un reconet en un idem del bagul, arriba á aquest grau de desespero, indefectiblement pensa en una cosa: en lo matrimoni.

Precisament aixó va passarli á n' en Quimet: determiná casarse.

—Ja 'n tinch prou d' aquesta vida—'s deya un vespre tot ficantse al llit—ja estich cansat de viure sol, sense un' ánima carinyosa que 'm fassi companyia, que comparteixi ab mi las alegrías y las penas; vull tenir una casa de la que jo 'n sigui l' amo, pera poder fer lo que m' acomodi; un niuhet rialler, al que hi portaré una dona hermosa, alegre, que m' estimi, que fassi la mèva felicitat... y que no m' obligui á dejunar en tota la Quaresma!

Y bressat per aquests pensaments afalagadors, va dormirse ab la rialleta que apunta al llabi de tothom que creu haver trobat la felicitat.

Aquella nit en Quimet ho somiá tot de color de rosa.

Una de las cosas que ^{**} va preocupar més á n' en Quimet, al triar la dona que havia de portar al altar, fou trobarne una que al major número de prendas morales, reunís totas las perfeccions materials possibles.

Ell sobre tot tenia un *flach* per las donas grassas; ¡vaja, que li agradavan molt!

Havia dejunat tant, que qualsevol persona falta de carns li causava horror. En cambi l' encantaven las plenas y sapadas. Las *jamonas* mol-sudas, especialment, constituïan per ell la suprema bellesa.

En fi, per dirho de una vegada: en Quimet era molt amich del tercer dels enemichs del ànima.

Un cop presa la resolució de casarse, regirà tot Barcelona en busca del seu ideal. Recorregué passeigs, freqüentà teatros y reunions familiars, visità iglesias... desde 'l carré' estant, en fi, 's deixà veure per tot allà ahont se poden fer donas, y no 'n trobà cap que 'l fletxés.

Ell prou veyà noyas guapas de debó, de cutis fi y de mirada lánghida; pero totas las trobava primas, rebegudas, sense cap d' aquellas curvas que á ell tant l' entusiasman. En una paraula: no 'n veyà cap que li fés lo pès.

Pero com que en aquest mon no hi falta res... de lo que hi ha, en Quimet trobà per últim lo que buscava ab tant anhel, ó per lo menos cregué haverho trobat.

De regular estatura, ni tant alta que un s' hagués d' enfiar de puntetas per enrahonarhi, ni tant baixa que 's pogués comparar ab aquelles personas de creixensa migrada que sembla que ja desde criaturas 'ls hi hajan vingut escatimant l' aliment perque no prengués *empuje*; de re-

gular estatura, repeteixo, pero ab un desenvollop y una ufana y uns garrots de bras y unas curvas tant incitants, aixís anteriors com posteriors, que á un home se li feya aygüa á la boca davant de aquella abundancia y 's donava á reflexionar lo pródiga que 's mostra la Naturalesa en alguns cassos pera delectació dels *gourmands* que tant abundan en aquest mon.

Tal era l' Antonia, la dona que va fer *tilln* á n' en Quimet.

—¡Una real mossa!—segons va exclamar de bonas á primeras aixís que va conèixerla.

Quan aquell xicot se ficava una cosa al cap, ja no tenia un quart de repós fins á lograr lo que s' havia proposat. Aixís es que correu, buscá, indagá, s' informá... y atabalá á una pila de gent, fins que va saber qui era la real mossa, ahont vivia, com se deya, 'l seu estat, posició, gustos, costums, etc., etc. Lo únich que no va poder indagar sigué la seva edat, lo qual no es d' extranyar perque no hi ha al mon ningú capás de averigüar l' edat de una dona y més encare quan aquesta es *jamona*, par dessus le *marché*.

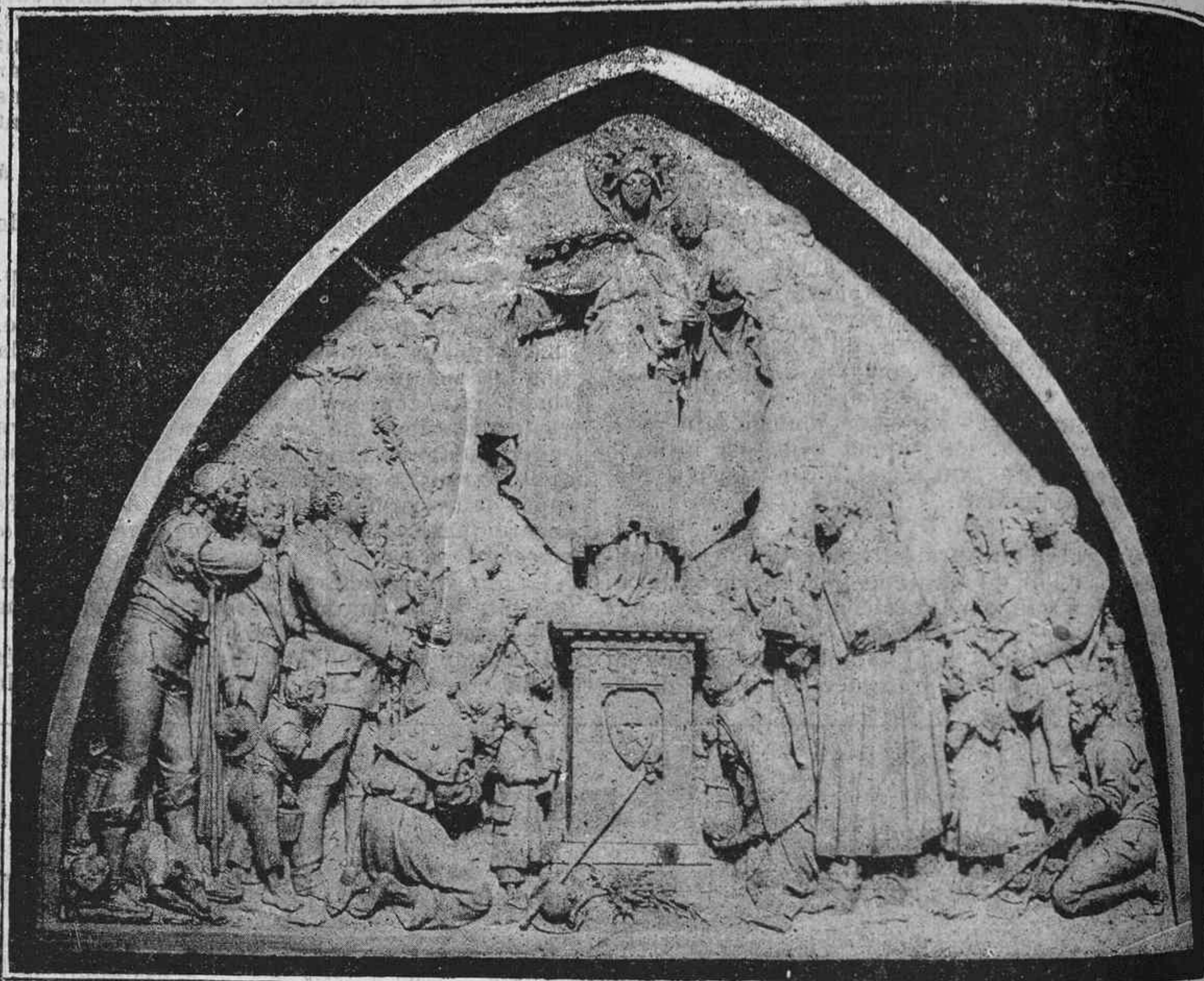
La que va encendre la flama en lo cor d' en Quimet, vivia en un constant desespero, com aquell qui diu.

Havia quedat viuda á la flor de la edat després de un matrimoni tant curt com desgraciat, lo

PARALELO.

Diversas maneras de demanar diners ó la vida.

Baix-relléu de la porta de la iglesia de Castellar (Catalunya).

qual ben mirat era una compensació, perquè si 'l marit que li donava mala vida no s' arriba á morir, sens dupte hauria sigut ella la que s' haguera mort víctima d' aquell tirano. Pero es alló: á las donas no se sab may per ahont agafarlas: si ella no hagués plorat al difunt, li hauria semblat que li «quitava». Y ademés, es tan interessant una viuda desconsolada!

Vuyt dias li calguéren á n' en Quimet pera posarse al *habla* ab l' Antonia.

Tant ella com ell se trobavan sols en aquest mon. ¿Qué t'è d' extrany, donchs, que determinessen juntarse á fi de veure si, portantla entre 'ls dos, la carga de la vida no 'ls resultava tant pesada?

*
* *

Passém per alt lo festeig d' aquell parell de colóms enàmorats, no perquè la cosa no s' ho valga, que sí s' ho val, y molt; pero 'ns hém de fer càrrech de que aném acabant la Quaresma y ja per lo que hi falta, no es qüestió de cometre alguna etzegallada, á lo qual s' está molt exposat al tractar aqueixas materias; no resultés després que 'ns haguéssim condemnat irremisiblement.

Aixís, donchs, val més que, abreviant, parlém desseguida del casament.

En Quimet, per una de aquellas genialitats ab que sortia de tant en tant, va voler que 'l casament se fés lo primer divendres de Quaresma. ¿Per qué? Ell mateix explicava 'l motiu á tothom que volgués sentirlo:

—Si densá que tinch ús de rahó, deya, he vingut menjant de magre rigurosament cada Quaresma, ara que se 'm presenta ocasió de rescabarme de tots 'ls dejunis qu' he sufert, vull casarme 'l mateix dia en que cada any comensava 'l mèu purgatori, y d' aquest modo per mi tota la Quaresma serà un continuat dijous gras.

Y tal dit, tal fet. Lo primer divendres de Quaresma en Quimet va casarse ab l' Antonia.

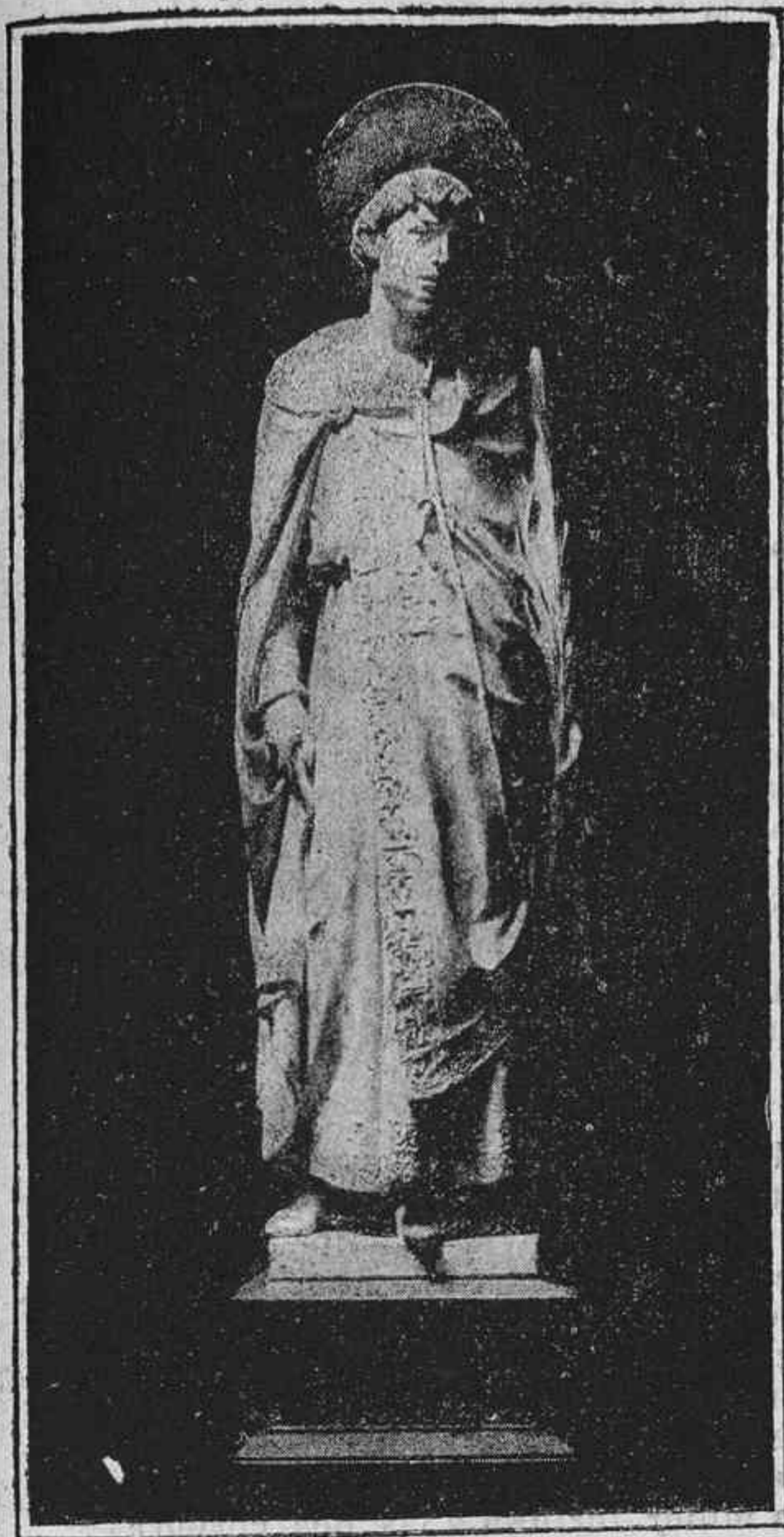
¡Quin goig feya la núvia! ¡quina presencia! Semblava una matrona.

Lo vestit de sati negre li feya ressaltar lo tó rosat de las galtas y la suáu blancor del coll, admirablement tornejat que descansava sobre una base exuberant y plena de afalagadoras promesas.

En Quimet se la menjava materialment... ab la vista. Ella baixava la seva ab rubor.

S' anava acostant la catástrofe. La estancia imperial estava mitj á las foscas com convé en aquests cassos. L' Antonia 's retirá pudorosament al recó més fosch del quarto y comensá á descordarse 'l vestit.

ESCULTOR ROSSENDO NOBAS.

Imatjes sagradas.

En Quimet corregué, sollicit, á ajudarla, á lo qual ella oposá alguna resistencia; pero tal empenyo hi mostrá ell, que no tingué més remey que aceptar los serveys del que ja era 'l seu marit.

De prompte, en Quimet llensá un ¡ah! de sorpresa y 's precipitá al mitj de la sala, portant una brassada de cotó fluix.

—¡M' he casat ab una paca de cotó!—exclamá ab los ulls sortintli de la cara.

Y 's desplomá damunt de un silló.

¡Oh desencant! Totas aquellas formas incitants que durant tant temps havia glatit, eran falsas, eran un vil engany!

—¡Dèu mèu!—exclamá en Quimet, estirantse 'ls cabells ab desespero.—¿Estaria escrit que fins lo dia de casarme m' havia de tocar menjar de magre?

JUST ALEIX.

¡DRAMAS!

LO D' AHIR.

Titul: *Manchas del honor.*
 Personatjes: *Baldomero,*
un juez, un mozo, un cartero,
Lola, doña Fè, un traidor.

Acte primer: molt amor
 y un *tlo* que tè un milió.
 Acte segón: lo traidó
 robá á n' ella pretenia.
 Acte ters: se descubria
 y s' acaba la *funció*.

LO D' ARA.

Surt 'l marit esglayat
 ab las mans de sanch banyadas,
 troba las portas tancadas
 y veu que l' han deshonorat.
 Acte segón: s' ha venjat
 matant á l' infiel mullé
 que matá á son fill. Tercé:
 n' ha mort dos en desatio,
 se suicida, dihent: ¡*Dios mio!*
 y la moral no diu ré.

LO DE DEMÀ.

Titul del drama: *Al volcán*
ó el aborto del Averno.
 Personas: *Rey del infierno,*
demonios, ninfas, D Juan,
los sueños y el huracán.
 Escena: 'l cel endolat,
 al fondo 'l mar irratat,
 á primer terme, un gran foch,

set actes, quadros de joch,
ball per postres y acabat...

A. LLIMONER.

EXPOSICIÓ DE FLORS.

- ¿Ja la sab la novedat?
—¡Hola! ¿novedats tenim?
—Sí, senyor: á conseqüencia, crech jo, d' aixó de la puja de la carn, ara van á celebrar una exposició de flors, arbres y plantas.
—Ja 'm penso quinas serán las plantas que més hi abundarán: las plantas dels peus
—¡Te rahó! Vel'hi aquí que aquesta exposició, en rigor, podria ferse sense plantas, flors, ni arbres...
—¿De quin modo?
—Secció de flors: buscaria una colla de donas que 's diguessin: *Rosa, Carolina, Violeta, Hortensia* y noms pel istil.
—Endavant: ¿y plantas?
—Reuniria una colecció de personas rudas, altrás de conducta *nebulosa*, homes de camas de *bróquil* y tipos *pastanagas*.
—Y 'ls arbres ¿d' hont los treuria?
—Ne trobaria á cents. Lo senyor *Pl*, lo senyor *Morera*, lo senyor *Alsina*, lo senyor *Oms*... y sobre tot lo senyor *Bosch*.
—Pero ab aquest sòls elements, resultaria una exposició molt pobra...
—¡Oh! Es que encare no hi acabat. També hi podria portar botigas.
—¿Quinas?
—La *Dalia azul*, la *Camelia*, la *Azuzena*, la *Palmera* y la fonda de la *Parra*.
—¿Y després d' aixó?
—Hi duria las *palmas* de las mans, lo *ram* d' aduanas y un bon surtit de *fullas* de mocador y de ganivet.
—¿Y res més?
—Potser encare hi enquibiria lo senyor *Florenci*, la senyora *Flora* y alguns mals pensaments d' algú que 's digués *Prats* ó *Camps* ó *Montanya*. Y perque tot tingués color adequat, obligaria als porters á vestir-se de *vert* y d' entrada 'n faria pagar un *nap*.
—Sí: y en compensació 'l públich diria: ¡*Raves fregits!*.. y probablement li donaria *carabassa*.
—Potser no, perque hi ha gent molt *bleda*.
—¡Bah, bah! De fixo que la Exposició de flors que diu que 's prepara, será millor que la que faria vosté.
—¡Ja ho crech! Com que la patrocina l' Ajuntament, y ja es cosa sapiguda que la nostra corporació municipal ab aixó de fer exposicions hi té la má trencada...!
—Y á propòsit. ¿Es cert que á més d' aquesta exposició de flors ne tindrem un' altra de pinturas?
—Sí, senyor: y després un' altra.
—¿Quina?
—La exposició d' anárnosen al cel en cos y ánima á conseqüencia dels nostres despilfarros.
—¿Ahónt la farán aquesta exposició?
—¿La de anar al cel en cos y ánima?
—La de floricultura y horticultura.
—Al Saló de Sant Joan.
—¡Mal pensat!
—¿Per qué?
—Lo bé 's menjará totas las plantas.
—No he cregui: lo bé de Sant Joan té molts modos.

—Una pregunta y acabo: ¿En aquesta exposició, que no hi posarán concejals?

—¿Per qué 'ls hi han de posar?

—¡Com son tan *bonas flors!* ..

MATÍAS BONAFÉ.

PRINCIPAL.

L' obra *Los trabajadores* siguié reemplassada, segóns diguerem en lo número passat, per la que porta 'l títul de *Los huelguistas*, la qual s' está representant y segóns contan seguirá representantse molt temps á porta tancada.

Alternan ab aquesta producció lo diálech cómic-trist titulat *Los dos empresarios*, que 's representa públicament en las columnas dels diaris, prenenthi part lo característich Sr. Valero y 'l galán Sr. Farguell.

Y res més, per ara, dona aquest teatro, que després de fer, cap á sas vellesas, uns quants dias lo flamench, tant atropellat se troba actualment.

LICEO.

Per ahir, día de sant Joseph, estavan anunciadas las últimas representacions de *Rodope* y la despedida de la companyia de balleruga.

Després de Pasqua s' obrirá de nou, encarregantse de la empresa l' orquesta y 'ls coros de la casa. Contan, segóns diuhen, ab lo concurs del aplaudit mestre Mascheroni, 'l qual á horas d' ara está fent á Italia las gestions necessarias pera la formació de la companyia.

Desitjem la millor fortuna á las dos corporacions que 's prestan á carregarse sobre las espallás lo pés abrumador del gran teatro.

CIRCO.

Casi no val la pena de parlarne, perque res de nou s' hi ha posat en escena.

Las obras que anunciava, com per exemple *La gata de plata* y alguna altra, ja deuhen haver tornat á las capsas... ó á lo menos ja fa dias que no se 'n diu una paraula.

¿Será aixó que alguna rata s' ha menjat aqueixa gata per més que siguiés de plata?

ROMEA.

A benefici del simpátich y aplaudit actor senyor Moragas, s' estrená un drama escrit per ell mateix ab lo títul de *La fuerza del ejemplo*.

La producció, escrita sense pretensions, es una proba més del talent del Sr. Moragas, y del seu coneixement dels recursos escénichs. Al final de tots los actes siguié aplaudida, y 's vejé cridat son autor al escenari, entre 'ls aplausos del públich.

* *

Dijous, benefici del dramaturgo D. Frederich Soler.

No hem de dir com estava 'l teatro: més que plé, embutit.

Ni hem de descriure tampoch la ovació de que siguié objecte l' autor de *La rondalla del infern* durant lo curs de la representació y al final del drama. Signé ruidosa, aparatosa, y entussiasta.

Terminada la funció, la banda municipal li

dedicà una serenata, obsequi á que correspongué 'l poeta ab un exquisit *lunch*, del qual participaren los numerosos amichs que havian anat á sòn domicili á felicitarlo.

TIVOLI.

La Srta. Segovia, ab sa figureta aixerida y ab sas notables condicions de cantant y de actriu, sobre tot de cantant, que 's distingeix en las *smorzaturas*, ha portat novament la vida al teatro del *Tivoli*, 'l qual se dedica resoltament al género curt.

Debutá la Segovia ab *Un gatito de Madrid* y ab la *Diva*, merescuent tant en l' una com en l' altra producció, una acullida simpática que 's traduhí ab ireqüents aplausos, y ab la demanda de que 's repetissen las pessas més agradables y garbosas.

Més tart ha posat *Las hijas de Zebedeo*, havent hagut de cantar tres vegadas distintas las sempre aplaudidas *carceleras*.

Y res més per aquesta senmana, á no ser l' estreno de *Carmela*, obra que ja s' havia representat á Barcelona, si bè no l' haviam vista executar per la Srta. Llorens... y de la qual donarem compte la senmana pròxima.

NOVEDATS.

Se remata la Quaresma... y s' està rematant aixís mateix l' espectacle *Magdalena*, qu' es la sèva conseqüència immediata.

La companyia, á partir de Pasqua, s' augmentarà ab la Sra. Ferrer y 'ls Srs. Virgili y Daroki, 'ls quals deixan de formar part de la companyia de Romea.

Está vist: tothom, per mica que puga, tè tendència á anarse'n á viure al Ensanxe.

CATALUNYA.

Tambè la companyia que funciona aquí ha tingut un augment. Dos náufrechs del *Principal*:

la Srta. Montes y 'l Sr. Palmada treballan desd' ara al *Eldorado*, havent merescut una acullida molt entusiasta del numerós públich que freqüenta aquest afortunat teatro. La veritat es que tant en *El lucero del Alba* com en *Las hijas del Zebedeo*, la Srta. Montes hi está soberanament bè.

* * *

Un estreno.

L' obra—diguemne obra—'s titula *El gran pensamiento*, original del Sr. Ruiz, es una bufonada tan groixuda, pero tan groixuda, que á duras penas pot passar per la boca del escenari. Tal vegada en un *Circo Eqüestre* hi estaria ab més desahogo.

Lo Sr. Ruiz, que tant se distingeix com á actor, me sembla que prenent *echárselas de autor* abarca una mica massa... Y ja ho diu lo refrán: *Quien mucho abarca...* etc.

Si 'm sigüés licit ficar-me en interioritats, li faria present que la gloria que puga alcansar com autor podrà embolicarla en una fulla de col... Ara, si en lloch de gloria busca un' altra cosa més positiva, demani ademés del sou que disfruta com actor, un sou especial com autor; pero ab la condició precisa de que no ha de perpetrar obras per l' istil de *El gran pensamiento*.

GAYARRE.

Després de *Carmen*, los *Hugonots*.

No pot donarse més per menos quartos.

L' execució que obtingué la gran obra de Meyerbeer, tan coneguda á Barcelona, s' ha de examinar en relació á la baratura dels préus, y en aquest sentit sigüé passadora.

Obtingueren aplausos las Sras. Petri, Vázquez y Fábregas, y 'ls Srs. Lluriá, Mestres y Rey.

L' orquesta bastant ajustada.

LA FESTA DE SANT JOSEPH.

La décima.

Un ramillete.

CALVO-VICO.

Lo benefici del estudiós primer actor Sr. Bu-xens, se vejé molt concorregut.

A més del drama *La Carcajada*, que 'l beneficiat dedicá á la memoria de Valero, s' estrená la comedia del nostre colaborador Sr. Millá, titulada *Un vestit nou*, que obtingué bon éxit.

S' ha posat en estudi la comedia, en un acte també, titulada *Un home de palla*, original del Sr. Ayné Rabell.

N. N. N.

¿QU' ES L' AMOR?

A ELVIRA.

He rebut la tèva carta preguntantme: ¿qu' es l' amor? y haig de dirte, ab la má al cor, que no sé qué contestarte.

No hi ha dos homes al mon que 'l jutjin d' igual manera.

—Es un tirá—diu en Pere.

—Es un àngel—diu l' Antón.

A l' un l' ha fet desgraciat, á l' altre l' ha fet ditxós, y 'n sentirás més de dos que 't dirán qu' es un malvat.

—L' amor es un foch intern que ab són flam nos dona vida.

—L' amor es una mentida.

—Es un cástich del infern.

—Per disculpar al amor del mal que 'ns fá, 'l pintan cego; pero jo que ho sigui nego quan pot entrá en nostre cor.

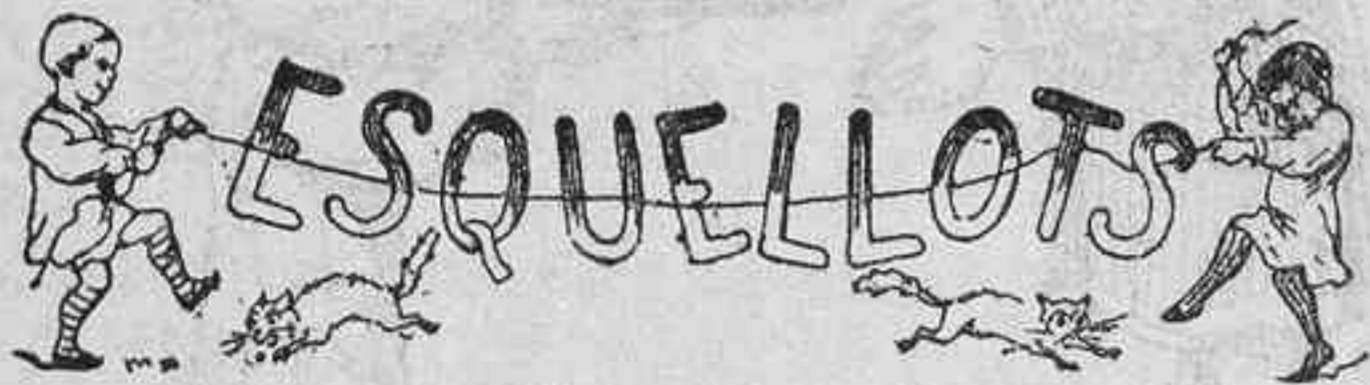
¿Sab entra 'hi? Proba evident de que pot veure 'l camí; es donchs un lladre, y per mí mereix un fort escarment.

Conceptes de aquest tenor á cada instant sentirás, y al final te quedarás ignorant lo qu' es l' amor.

Per lo tant, faig cas omís de la opinió dels demés; si 't vé en contra, dolent es; y es molt bó si 't fa felis.

Ja veus, donchs, hermosa Elvira, fixament lo qu' es l' amor; sempre es según el color del cristal con que se mira.

JAPET DE L' ORGA.

—Ja ho véu, incrédul, impio, burlata de Sata-nás—me deya l' altre dia un criador de llana mística, encarantse'm ab ayre de triunfo.—Lo dia mateix en que 'l Prelat va ordenar que en totas las iglesias de la diócessis se dirigissen al Cel las plegarias *ad petendam pluviam*, aquell dia mateix los núvols del cel van desbotar, refrescant los camps, revifant á las plantas mustigadas, retornant l' alegria al cor affigit dels nostres page-

sos. ¿Eh? ¿qué tal? ¿qué me 'n diu de aquest prodigi?

Resposta mèva:

—Home, la veritat: la pluja ha sigut molt oportuna... encare que la petició no ho hagués sigut de bon tros tant.

—¿Qué vol dir?

—Que ja que son tant eficassos y positius los efectes de la oració esmentada, valia la pena de que s' hagués pres lo determini de dirigirla al Cel ab un mes ó tres senmanas de antelació, y no hauriam arribat com ara al últim extrém de la sequia y de la angunia.

Y apropósit—vaig afegir—¿sab si á las iglesias gastan barómetro?

—Veliaqui una cosa que no m' hi he fixat—me respongué no fentse càrrech de la intenció qu' entranyava la pregunta.

—Donchs vosté que las freqüenta, ja 'm farà l' obsequi de comunicarm'ho. Lo barómetro, instrument degut á la física, aplicat ab cert tacto, pot contribuir á fer prosperar de un modo considerable lo camp de la fe.

—¿Vol dir?

—Sí, senyor.

—¿De quina manera?

—No haig de dirli encare. Procuri enterarse de si á las iglesias ne gastan, diguimho... y un altre dia li explicaré.

* *

Vostés, estimats lectors, que no crien llana, ni volen criarne de cap modo, ja haurán penetrat á lo que vaig.

Figúrinse que jo exerceixo gerarquia eclesiástica, y que presentantse una sequia desmesuradament llarga, me comensan á venir sollicituts, reclamant los ausilis de la Iglesia, á fi de que cessi un estat de cosas tan desconsolador.

¿Qué faig en aquest cas?

Acudo al barómetro. ¿Aquest indica bon temps sequedat, cel seré? Llavors escolto als sollicitants y callo... ó dono una excusa.

¿Lo barómetro fa moviment? Me dirigeixo al clero y dono la veu de: ¡previnguts!

¿Lo barómetro recula y torna al temps sech? Rompan filas.

¿S' inclina decididament á la pluja? Toch de campanas que te crió, professó á tot drap, corogeneral de *ad petendam pluviam*... Los núvols deixan anar un xáflech... ¡Oh prodigi! ¡Oh miracle!... Aquella pluja no regala sòls los camps dels affigits pagesos... regala aixís mateix los camps de la fe... ¿Qui gosa á tenir agallas davant de aquest portentó?

¡Y tot per obra y gracia de un barómetro!...

Véls'hi aquí com la religió, la ciencia física y la cuqueria poden dirigirse juntas y perfectament agermanadas á la fructuosa conquista de las ánimas!...

Per error material, diguerem en la senmana passada que la estatua *Un angel*, del malaguanyat Nobas, existeix en lo nostre cementeri, quan en realitat figura en lo d' Esparraguera, en lo panteon de D. Francisco Romagosa.

Doném avuy lo retrato del mestre Tintorer, que tant conegut y apreciat era á Barcelona.

La mort l' ha arrebatat d' entre nosaltres, á l' edat avansada de 77 anys.

* *

La del mestre Tintorer ha sigut una existencia consagrada per enter al cultiu de la música.

No tenia encare deu anys que ja 's distingia com á flautista de la capella cathedral y de una banda infantil que durant lo periodo constitucional del any 20 al 23 se havia organísat á Barcelona, baix la direcció de un noy, que més tart sigué 'l mestre Obiols.

En aquell temps li deyan á n' en Tintorer en *Peret de la flauta*.

Aquell nen estudiá després en lo Conservatori de Madrid, abont guanyá un primer premi; se perfeccioná en lo de París, captantse l' amistat y la consideració dels mestres més célebres de la época, quals triunfos compartia sovint, y de retorn á Barcelona, després de no pochs triunfos, se dedicá á l' ensenyansa del piano, á qual tasca hi consagrá més de quaranta anys de la seva vida. La mort l' ha sorprés exercint encare 'l professorat.

Deixa una porció de deixeples que l' honran y un número considerable d' obras musicals didácticas y científicas que l' enalteixen.

Valdria la pena de que 'ls infinits deixeples del mestre Tintorer se reunissen un dia en un espay bèn gran que tots hi capiguessen, tocant tots á l' hora la *marxa fúnebre* de Chopín, pera honrar la seva memoria.

Es inútil enviar mostrás de articles de consúm al laboratori químic municipal. Practicant l' análsis tot resulta bó: la llet, lo vi, lo pá... tot enterament.

ELEGANCIA Y DEVOCIÓ.

Un *hija-lisa* catòlich que vol veure com li va lo pentinat y la vesta que diumenje ha d' estrená.

Si alguna cosa hi ha que 's reconeix qu' está sofisticada, se declara que la sofisticació de que ha sigut objecte no es nociva. Ab una mica més se recomenarà com á més ventajosa pera la salut que las substancias puras.

Y 's donará la creu de beneficencia als caritatius é inteligents sofisticadors.

Temps enrera, desde un altre periódich en lo qual col·laborava, vaig empendre una campanya á conseqüencia de la gran importació que 's feya y que sens dupte continuarà fentse encare, de una terra reduhida á pols molt fina, que 's troba en abundancia en lo terme de Perelló, ab lo sant objecte de barrejarla ab la farina.

Vingué l' interessat y tractava de convéncem, ab lo següent argument rigurosament autèntich:

—Ha de saber vosté—va dirme—que lluny de fer un mal, fem encare un bè als consumidors. Lo pá, per si sol es indigest: donchs nosaltres al barrejar á la farina una substancia que segons tots los análsis conté una gran cantitat de magnesia, junt ab lo pá que representa la indigestió li repartim la magnesia, que representa un purgant.

Com es natural, á un argument aixís, vaig respondre que si jo exercís autoritat, los que eixirían purgats de debó serían ells... ab uns quants anys de presidi.

Ignoro si 'l laboratori químic municipal s' utilisa únicament pera justificar aquesta classe de traficas.

De totas maneras, lo laboratori químic que tots los barcelonins tenim al ventrell, discorda del laboratori químic del ajuntament.

¿De qué serveix, donchs, aquesta dependencia?

Me sembla que l' única resposta que podran donarme 'ls encarregats, será aquesta:

—Prenguis la molestia de passar cada cap de mes, lo dia de cobrar la nómina, y ho veurá de qué serveix.

Las notables fotografias que doném reproduhint obras d' art del malaguanyat escultor senyor Nobas, procedeixen dels acreditats tallers del senyor Torija.

Llegeixo ab assombro:

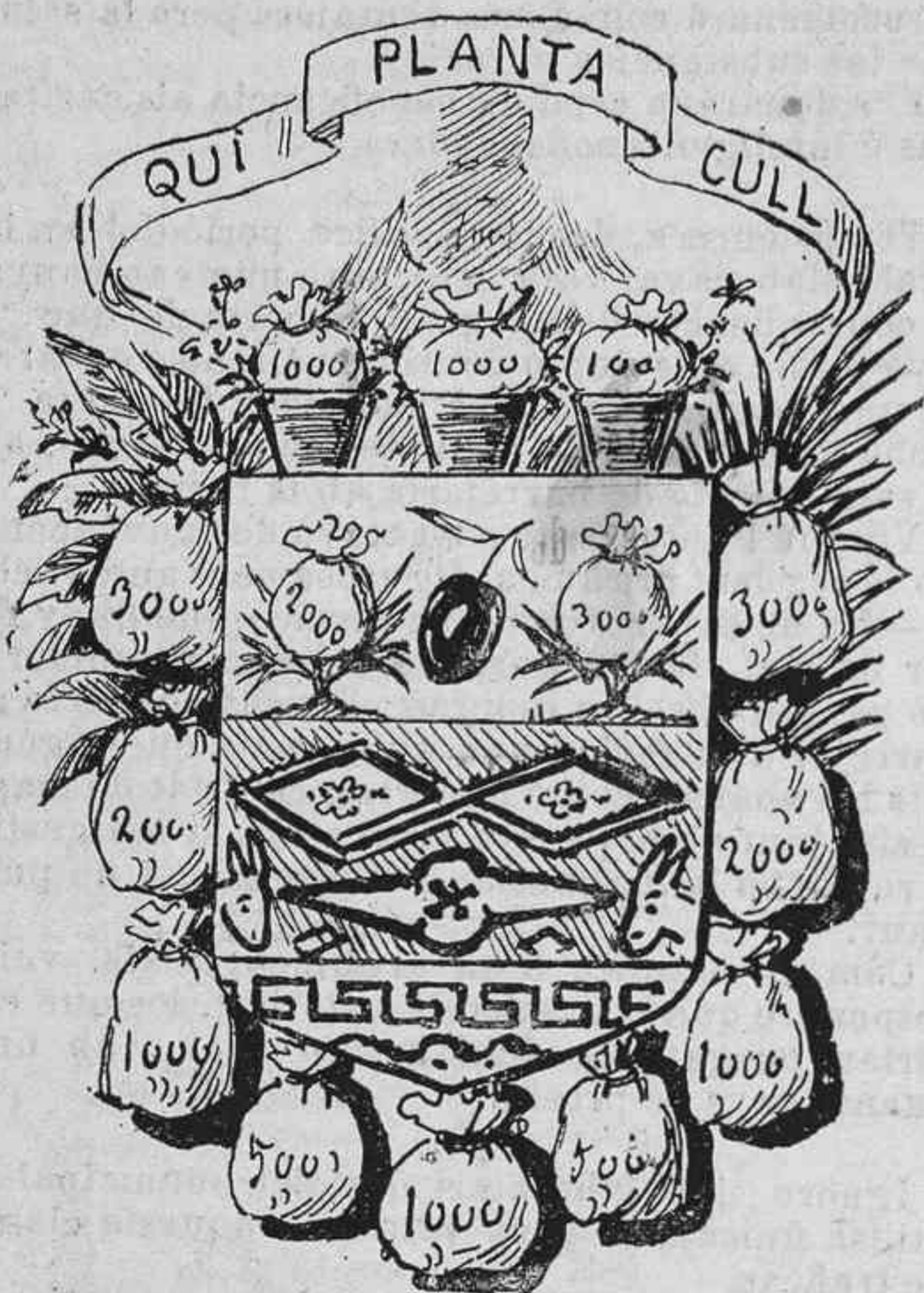
«El gremio de carpinteros ha solicitado del Pontifice permiso para colocar en el altar mayor de la Cathedral, el día de la fiesta de San José, la imagen del santo, por caer dicha festividad este año en la semana de Pasión.»

—¿Y per colocar una imatge de Sant Joseph al altar mayor de la Cathedral—vaig preguntar á un devot—los fusters han de anar á Roma?

—No, senyor.

AL JARDINER MUNICIPAL.

BOCETO D' ESCUT.

Si avuy per demà 'l fan noble,
que sembla que hi tè molts drets,
digui que li han de da 'l títol
de *Marquès dels Jardnets*.

— Com veig que diuen que han acudit al *Pontífice*...

— Pero home de Déu, ¿que no sab que de *pontífices* ho son tots los bisbes? Lo Papa es el *sumo Pontífice*.

— Ah, vaja, ja entench: lo Papa es el *sumo Pontífice*, y 'l bisbe Catalá 'l *fumo Pontífice*.

Un paraygüer s' ha tirat de cap á la ria de Bilbao.

¡Quinas anomalias ofereix l' humanitat!

Un home que construeix ó negocia ab instruments destinats á presservarse de l' aygua, buscant en l' aygua la seva mort.

Lo desventurat, avants de consumir lo suicidi, aná á l' iglesia, ahont se confessá y combregá devotament.

Un dato per aquells que sostenen que la causa eficient de un suicidi sol ser generalment la falta de creencias religiosas.

Y vajan afegint un nou capítol á la tétrica novela.

Un home de 40 y tants anys va desplomarse l' altre dia desde un quint pis al empedrat del carrer dels Metjes.

L' infells era pintor. Vaig preguntar per ell en los circuls artistichs y ningú 'l coneixia.

¡Infells! Buscaria la fortuna en lo cultiu del art y sens dupte no la trobava. Per tota recompensa als seus afanys li capigué en sort un pobre quint pis del carrer dels Metjes. Al tirarse

de cap al carrer, va desplomarse desde l' altura de la seva gloria.

L' altre dia l' arcalde y 'l secretari del Ajuntament varen passar al domicili del marquès de Comillas, de 'n Girona y de 'n Durán y Bas, al objecte de regalar á cada hù d' ells una planxa de plata en recort de la Exposició universal.

¡Una planxa y un recort! ..

¡Qué millor recort de la Exposició y qué millor planxa que la carn á 90 céntims la tersa!

¡Aquesta, aquesta es la gran planxa qu' está fent lo poble de Barcelona... y que ja casi no pot aguantarse més!

Parla *La veu de Catalunya* de una pelegriació á Roma qu' están preparant certs circuls de treballadors francesos, y diu:

«Una de las ideas més enginyosas que s' han tingut, es la de promoure una rifa ó rifas en cada departament y en cada viatge, fentse una emissió de bitllets, 150 de pesseta ó 300 de mitja, y 'l que guanya 's trobará que va á Roma per una pesseta no més, puig se li donará 'l passatje gratis.»

Qui surti favorecut
no ho duptin, exclamará:
— Una gran sort he tingut...
¡Vaig á Roma! ¡Bola va!...

Ni en Lieini, que volia la continuació de l' ópera italiana, ni en Rondil que proposava la introducció de l' ópera francesa, s' han menjat la poma de la próxima temporada de primavera del Liceo.

No, senyors: la Junta de propietaris del gran teatro ha acordat cedirlo á una empresa artistica constituïda pels que casi 'n podriam dir *los últimos monos*... y no s' ofengan los interessats, als quals de totas veras aprecio.

Me refereixo als coros y á l' orquesta.

* * *

La orquesta y 'ls coros responen del compromís ab lo seu sou.

Si no arriban á guanyar se resignan á treballar de franch.

Seria una desdita... y un espectacle molt curiós.

¡La bona societat de Barcelona, tant encopetada, tant brillant, divertintse á expensas de las pobras masses de jornalers del art!...

Desitjo de tot cor que no arribi aquest cas, primer perque passada la Quaresma no es just que s' obligui á dejunar á ningú... Y segón, perque la bona societat de Barcelona hauria de passar per un compromís que, francament, á horas d' ara, no sé pas com se 'n sortiria.

Ha quebrat la societat de paviments de fusta, constituïda á París.

Sempre he dit lo mateix: aquests tarugos son molt relliscosos.

A n' en Peinador, autor presunt del crim del carrer de Banys Vells, demana 'l fiscal que se li apliqui: primer, la pena de mort; segón, 15 anys de reclusió.

¡Quinas cosas més extranyas resultan de vegadas de la estricta aplicació de la ley.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

1. XARADA 1.ª — *A-de-la-i-da.*
2. ID. 2.ª — *Ca-ma-re-ra.*
3. ENDEVINALLA. — *Canastró.*
4. ANAGRAMA. — *Corals-Carlos.*
5. TRENCA-CLOSCAS. — *Bèlgica-Bruselas.*
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH. — *Mansueto.*
7. CONVERSA. — *Montevideo.*
8. GEROGLÍFICH. — *Com més anys, més mesos y més dias.*

XARADAS.

I.

Per més que sembli—que sempre gos,
per més que vegis—que de ma boca
á voltas, nina,—surten somrisas
alló, ma vida,—no son *segona*,
tres tinch á l' ànima—ben arreladas
tan cruels penas—qu' ¡ay! me devoran:
al riuro, ploro;—ploro, si canto;
y n' es ma vida—trista y odiosa
com un gabia
per una tortra,
com un presiri,
com una tomba.

En cambi, nina,—*quart* cara alegre
que n' ets ditxosa—ben clar demostra,
com *hu* parlara,—com *tot* festiva
quan sa niada—surt entre brossa,
sempre tranquila,—sempre riallera,
sempre festiva,—sempre joyosa,
per qué ta vida—no es com la mèva?
perqué es alegre—rica y hermosa
com flor altiva,
com gaya alosa,
com cadenera,
com papellona?

AMADEO.

II.

—*Hu dos quart* fá cinch minuts
que la *tres hu* de 'n *Total*
ha caygut.

—¿Y s' ha fet mal?
—Tè tots dos genolls romputs.

Q. KALA.

ENDEVINALLA.

Tinch veu y no só persona,
tinch cos y no só animal,
mon coll es molt prim y alt,
m' boca del tot rodona.

Delicada ho só bastant,
á molta gent entretinch:
ni camas ni braços tinch
y sovint m' están polsant.

R. PONS Y V.

SINONIMIA.

A ma germana cert día
una *total* vaig doná,

perque una *tol* que tenia
sens dir res se la menjá.

V. FRANCÉS.

TRENCA CLOSCAS.

ADELA ROCA SULLI.

PAMPLONA.

Formar ab questas lletres lo titul de un juguet castellá,
F A (MISERICORN)

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1	2	3	4	5	6	7	8.	—Nom de dona.
1	6	7	8	3	6	8	—En parroquias.	
8	3	5	6	7	8.	—Remey.		
6	3	2	5	2	—Nom de dona			
7	8	5	4	—Carrer de Barcelona.				
7	4	3.	—Tothom ne tè.					
1	6.	—Liquit alimentici.						
4	—Vocal.							
2	5	—Preposició.						
4	7	8.	—Animal volátil.					
5	4	3	8.	—Parentiu.				
5	2	3	4	5.	—Célebre emperador			
7	8	5	8	3	6.	—Aussell.		
8	3	4	5	6	7	8.	—En los diaris.	
7	8	3	5	6	7	2	3.	—Ofici.

TETUS BURRAS S.

GEROGLÍFICH

SABI SI SABI
AP
re
N

DOMINGO BARTRINA.

CRIATURAS «FIN DE SIECLE».

—¡Oh!... ¡'L tuno va á passejar
ab un' altral ¡quinas bromas!
¡Y tant que 'm jurava amor!
¡Anéu, fihéuvos dels homes!

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasse Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.